

prima instanță: Judecătoria Hîncești
Judecător: N. Rusu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

ÎNCHEIERE

5 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Andrei Lîsencu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Lîsencu
împotriva Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna cu privire la repunerea în
termen, contestarea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, prin care a
fost admis apelul depus de Primăria Lăpușna și Consiliul local Lăpușna, fiind casată
hotărârea Judecătoria Hîncești din 12 aprilie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de
admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 05 ianuarie 2016, Andrei Lîsencu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna cu privire la repunerea în
termen, contestarea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 07 septembrie 2011 Oficiul
Cadastral Teritorial Hîncești a înregistrat dreptul său de proprietate asupra bunului
imobil - construcția cu numărul cadastral 5337205.002.01 din satul Lăpușna raionul
Hîncești, în baza încheierii executorului judecătoresc.

Susține reclamantul că conform contractului de arendă nr. 3 din 20 mai 2003
Primăria Lăpușna a dat în arendă Societății cu Răspundere Limitată „Eurocrist” pe
un termen de 25 ani construcția care se află pe teren proprietate a administrației

publice locale din satul Lăpușna r-nul Hîncești. La 03 iulie 2013 Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocrist” a fost radiată din Registrul persoanelor juridice, încetîndu-și astfel existența și capacitatea de folosință.

La 04 august 2014 reclamantul, prin intermediul reprezentantului său Fediuc Valentin, a depus cerere în adresa Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna privind privatizarea terenului numărul cadastral 5337205.002, cu suprafața de 0,08 ha, ca teren aferent construcției.

Prin răspunsul Consiliului local Lăpușna din 24 septembrie 2014, Andrei Lîsencu a fost informat că examinarea cererii sale privind privatizarea terenului, stabilită pentru 12 septembrie 2014, nu s-a finisat cu o decizie, deoarece au apărut chestiuni ce necesită o examinare suplimentară.

Menționează reclamantul că la 03 octombrie 2014, a expediat în adresa Consiliului local Lăpușna scrisoare, prin care a solicitat informarea din timp despre data și ora petrecerii ședinței Consiliului local Lăpușna pe problema privind privatizarea terenului aferent construcției și informarea cu privire la lista actelor suplimentare care necesită să fie prezentate.

La 23 octombrie 2014 Andrei Lîsencu a informat Primăria Lăpușna și Consiliul local Lăpușna despre inițierea unei proceduri judiciare privind constatarea încetării valabilității contractului de arendă nr. 3 din 20 mai 2003 și a solicitat amânarea examinării cererii sale privind privatizarea terenului aferent construcției pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești în procesul de judecată menționat.

Relatează reclamantul că în cadrul procesul respectiv de judecată, în ședința de judecată din 04 noiembrie 2015, reprezentantul Primăriei Lăpușna a prezentat decizia Consiliului local Lăpușna nr. 8.7.16 din 12 septembrie 2014, prin care a fost amînată examinarea cererii sale privind privatizarea terenului și decizia Consiliului local Lăpușna nr. 9.7 din 10 octombrie 2014, prin care cererea sa privind privatizarea terenului aferent construcției a fost respinsă, pe motivul că nu au fost respectate prevederile contractuale și anume nu a fost achitată plata pentru arenda.

Reclamantul indică că pînă la 04 noiembrie 2015, nu a cunoscut despre existența deciziei Consiliului local Lăpușna nr. 9.7 din 10 octombrie 2014 cu privire la soluționarea problemei cadastrale.

La 06 noiembrie 2015 Andrei Lîsencu a depus cerere prealabilă în adresa Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului local Lăpușna nr. 9.7 din 10 octombrie 2014 și adoptarea deciziei de admitere a cererii de privatizare a terenului aferent construcției numărul cadastral 5337205.002, cu suprafața de 0,08 ha, din satul Lăpușna raionul Hîncești.

Solicită Andrei Lîsencu repunerea în termenul de contestare, declararea nulității deciziei Consiliului local Lăpușna nr. 9.7 din 10 octombrie 2014 și obligarea Consiliului local Lăpușna să-i vîndă la prețul normativ de vînzare-cumpărare a pămîntului, terenul aferent construcției sale numărul cadastral 5337205.002, cu suprafața de 0,08 ha, din satul Lăpușna raionul Hîncești; obligarea Primăriei comunei Lăpușna să prezinte actele pentru perfectarea tranzacției de vînzare-cumpărare la

prețul normativ de vânzare-cumpărare a pământului; încasarea în mod solidar din contul Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești din 12 aprilie 2016 a fost repus Andrei Lîsencu în termenul de contestare a actului administrativ, fiind admisă parțial acțiunea, a fost declarată nulă decizia Consiliului local Lăpușna nr.9.7 din 10 octombrie 2014 cu privire la soluționarea problemei cadastrale, a fost obligat Consiliul local Lăpușna să vîndă la prețul normativ de vânzare-cumpărare a pământului lui Andrei Lîsencu terenul aferent construcției sale nr. cadastral 5337205.002, cu suprafața de 0.08 ha, din satul Lăpușna raionul Hîncești, cu adoptarea deciziei respective la prima ședință a Consiliului local Lăpușna după devenirea definitivă a hotărîrii judecătorești în cauză. A fost obligată Primăria Lăpușna să prezinte actele necesare pentru perfectarea tranzacției de vânzare-cumpărare a pământului lui Andrei Lîsencu. A fost încasat din contul Primăriei Lăpușna în beneficiul lui Andrei Lîsencu cheltuielile de judecată în sumă de 5 400 lei. A fost încasat în mod solidar din contul Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna în beneficiul lui Andrei Lîsencu, prejudiciul moral în mărime de 2 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 101-103).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, a fost admis apelul depus de Primăria Lăpușna și Consiliul local Lăpușna, fiind casată hotărârea Judecătoriei Hîncești din 12 aprilie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, a fost repus Andrei Lîsencu în termenul de contestare a actului administrativ, fiind admisă parțial acțiunea, a fost declarată nulă decizia Consiliului local Lăpușna nr.9.7 din 10 octombrie 2014 cu privire la soluționarea problemei cadastrale și încasat din contul Primăriei Lăpușna în beneficiul lui Andrei Lîsencu cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 151-159).

La 24 februarie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 160).

La 03 aprilie 2017, Andrei Lîsencu a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral și admiterii parțiale a pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei achitate la examinarea cererii de apel.

Recurentul, Andrei Lîsencu, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral și admiterii parțiale a pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată. Recurentul menționează că instanța de apel odată cu declararea nulității deciziei Consiliului local Lăpușna nr.9.7 din 10 octombrie

2014 cu privire la soluționarea problemei cadastrale urma să dispună și încasarea prejudiciului moral, satisfacție echitabilă pentru neonorarea obligației de către Primăria Lăpușna privind aducerea la cunoștință a deciziei nr.9.7 din 10 octombrie 2014 cu privire la soluționarea problemei cadastrale. Totodată recurentul consideră neîntemeiată decizia instanței de apel în partea încasării parțiale a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei, deoarece susține că a renunțat doar la pretenția cu privire la privatizarea terenului aferent construcției.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 16 mai 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Primăriei Lăpușna și Consiliului local Lăpușna, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Pînă la examinarea pricinii, Primăria Lăpușna și Consiliul local Lăpușna, nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Andrei Lîsencu este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Andrei Lîsencu în termen, deoarece conform copiei plicului se confirmă faptul că recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la 02 martie 2017 (f.d. 164).

Din considerentele prezentate mai sus, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Andrei Lîsencu este formulată în baza art. 432 (2) lit. a), b), (4), (5) așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind

„lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Andrei Lîsencu a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecării nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Andrei Lîsencu nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Andrei Lîsencu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală